

LOKALLISTEN LOLLAND

SAMARBEJDE MELLEM METROPOLER OG DERES OPLANDSKOMMUNER

GRUNDLAG FOR UDVIKLING

Der sker en stadig migration fra udkant mod storbyer og landdistrikternes udviklingsmuligheder er under pres pga. fraflytning af erhvervsaktive og unge samt tilflytning af pensionister og svage borgere, der ikke har de økonomiske ressourcer til fortsat at bo i storbyerne.

Leo Christensen

13-11-2016

Internt journal nr.: 13112016-2.docx

Print dato: 7. september 2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

BAGGRUND	2
IDEGRUNDLAG	2
DEN FORTSATTE PROCES	4
AFTALER.....	4

Sted/dato: Nakskov, den 13. nov. 2016

Indstiller: Leo Christensen, medlem af byrådet

Vedr.:

Grundlag for udviklingen af strategiske samarbejder mellem metropoler og deres oplandskommuner.

BAGGRUND

Der sker en stadig migration fra udkant mod storbyer og landdistrikternes udviklingsmuligheder er under pres pga. fraflytning af erhvervsaktive og unge samt tilflytning af pensionister og svage borgere, der ikke har de økonomiske ressourcer til fortsat at bo i storbyerne.

Denne udvikling er langt fra en styrke for storbyerne når deres udvikling betragtes i et bæredygtigheds perspektiv. En storby er helt afhængig af en række ressourcer – vand, mad, energi og arbejdskraft. I takt med at energien omlægges fra fossil og a-kraft baseret produktion og over til grønne energiformer opstår der et behov for helt nye samarbejder. Disse nye energianlæg kan ikke placeres i eller omkring storbyen, men må flyttes længere væk. Når dette marked styres efter markedskræfter alene forsvinder forsyningssikkerheden for storbyen. Det samme gælder vandforsyningen hvor de meget store metropoler henter drikkevand op til 250 kilometer væk. I takt med at behovet for mad stiger i hele verdenen og klimacændringer i større grad udgør en trussel mod produktionen gennem ændrede betingelser som tørke, storme, regn og endelig stigende problemer med fremstilling af nok kunstgødning, bliver fødevarer i et forsyningssikkerhedsmæssigt perspektiv et område som en metropol er nødt til at forholde sig til. Endelig er ind-pendling af arbejdskraft til storbyerne et mangesidet problem. Specielt infrastrukturen bliver stadig mere kostbar at udvide og mange steder er der ikke fysiske rum der opfylder kravene.

IDEGRUNDLAG

De forskellige pengestrømme ud af metropolen til dækning af energiindkøb og investeringer i anlæg, vandkøb og investeringer i anlæg, den p.t. markedsstyrede madlevering og endelig omkostning til den ind-pendlede arbejdskraft, er meget store beløb. Da disse kun i meget lille grad er skattefinansierede men oftest skatte/afgift genererene, vil udviklingen af styringsmekanismer gennem samarbejdsaftaler kunne skabe grundlag for langtidssikrede investeringsobjekter i udkantskommunerne. Dermed genereres udvikling i disse områder – fra udkant til opland. Samtidig skabes der gennem disse symbioser mellem forskellige geografier en større bæredygtighed og robusthed i de voksende bysamfund. Der skabes samtidig økonomiske værktøjer der gennem nye arbejdspladser og handel nedbringer migrationen fra udkantsområderne og skaber ny vækst.

Følgende oplæg ser ind på energipotentialerne for et sådan samarbejde med udgangspunkt i København med omegnskommuner og deres forsyningsselskab HOFOR som metropol og Lolland kommune med en meget stor overskudsproduktion af grøn energi som oplandskommune. Udgangspunktet er at København har besluttet at være CO₂ neutral i 2025 og dette betyder en satsning på energianlæg – primært vindmøller i oplandskommuner og biomasse på lokale anlæg (blok fire på Amagerværket). Danmarks samlede energimål driver allerede en meget stor satsning på grønne energianlæg – ligeledes med hovedvægten på vindmøller. Da denne produktionsform er ustabil planlægges der med en vis overskudsenergi der gennem internationalt samarbejde afsættes og dermed udligner for de perioder hvor vindkraftdelen ikke leverer nok til at sikre en samlet CO₂ neutral dækning af behovet. Disse "overskudsperioder" er et af de væsentlige udviklingsobjekter der skal samarbejdes om. Rentabiliteten af en CO₂ neutral forsyningssystem afhænger i høj grad af en løbende rentabel betaling for den producerede energi. Her kan en metropols forsyningsselskab ikke bare fastsætte en kunstig høj pris og lade brugerne/borgerne betale. Dansk lovgivning og et ønske om at opbygge konkurrencedygtige forsyningssystemer til eksport, kræver at al energi – også varmen fra forskellige processer udnyttes optimalt og erhverves til den for borgerne billigste pris.

Et strategisk vigtigt element er at der er tre energiområder der skal forsynes og der må samarbejdes på produktionssiden for at optimere på de valgte processer. Der er el- og varme- og transportsektoren. Elsektoren kan dækkes ind og denne udvikling er langt – specielt i Danmark. Også varmesektoren er stærkt udviklet med fælles varmeanlæg eller enkeltanlæg der kan omstilles til elvarme – typisk understøttet af varmepumper. Den store opgave er at udvikle transportsektorens krav til energitætte drivmidler gennem anvendelse af grøn energi eller biologiske processer i biomasse – f.eks. forgasning. Det vigtigste element her er at udvikle den tekniske kemi, drevet af elektrolyse til energitætte drivstoffer for fly, skibe og lastvogne. Disse processer skal samtidig udvikles til at have stadig mindre varmetab og disse tab skal igen omsættes i varmesystemer så der oppebæres en indtægt.

Hele udviklingen af samspillet mellem de tre typer energiforbrug bliver en hovedopgave i et fremtidigt samarbejde mellem storby og opland. Hele den grønne energjudvikling er skabt fra opland da kun oplandet kan rumme de store el energianlæg i form af vindmøller og solfangere. Storbyerne kan selv rumme biomasseværkerne men fremstillingen af drivstof til transportsektoren skal udvikles til stadig mindre anlæg for at kunne afsætte overskudsvarmen til lokale varmenet.

Med det danske forspring på produktionen og udnyttelse af varme til opvarmning, er der et meget stort industripotential i et samarbejde mellem by og landdistrikt som foreslået. Det giver mulighed for at udvikle og teste en lang række forskellige anlæg og dermed forskellige energilagringssystemer – hvad enten det er varme eller flydende eller gasbaserede tilstandsformer.

DEN FORTSATTE PROCES

Der er aftalt et samarbejde med den danske ambassade i Japan omkring markedsføring af metropol/opland samarbejde baseret på de mange forbindelser der er skabt af Lolland kommune gennem årene. Med Københavns udmelding om at blive verdens første CO2 neutrale hovedstad i 2025 er der skabt et stort potentiale for at markedsføre en lang række teknologier der tager udgangspunkt i metropolen som investor eller strategisk samarbejdspartner omkring energianlæg som oplandet – her repræsenteret af Lolland kommune, skaber rammebetingelser for at opføre og drive lokalt. Det strategiske samarbejde sikre samtidig oplandskommunen et langt større afkast i form af lokale arbejdspladser og fælles for partnerne er den meget store imageskabende effekt der kan udnyttes til flere former for turisme og uddannelser.

Da Danmark og Japan i 2017 har 150 års jubilæum for gensidig diplomatisk anerkendelse og dette søges festligholdt ved en lang række aktiviteter, er der stor mulighed for at udnytte Københavns status som hovedstad og Lolland kommunes meget store netværk i Japan til et samarbejde med Tokyo ved overborgmester og den japanske oplandskommune Higamatshushima. Det er ideen at afholde et seminar umiddelbart efter at der 18 januar 2017 er stort arrangement i København der indleder jubilæumsåret. MHI/Vestas vil gerne skabe rammen omkring et sådan arrangement på deres virksomhed i Nakskov og dette vil være flotte rammer for et udviklings samarbejde. Formålet med dette seminar er at udvikle videnskabelig dokumenterede systemer som kan videreudvikles og danne grundlag for udbredelse til andre store bysamfund. Samtidig skabes der relationer til universiteter der kan forestå det videnskabelige arbejde og mellem kommuner og selskaber.

AFTALER

Der bør etableres

Lolland kommune

- HOFOR og Lolland kommune omkring etablering og udvikling af tekniske systemer samt uddannelses og vedligeholdelse af systemerne (energidelen)
- København kommune og Lolland kommune omkring markedsføring af samarbejdet mellem metropol og opland (denne aftale kan rumme mere end energidelen f.eks. madvare og pendling)
- Aftale med RUC der varetager en lang række overvågnings- og udviklingsopgaver i Region Sjællands kommuner
- Aftale med DTU der er førende på teknologiudviklingen bl.a. inden for Teknisk Kemi der danner grundlag for udviklingen af brændstof til transportsektoren gennem udnyttelse af grøn el og afsætning af varme fra processerne

Lolland kommune og atree v. Tomoko Nielsen

- Aftale med Higashimatsushima om besøg i januar 2017
- Aftale med Danske Ambassade Tokyo om invitation af Tokyo overborgmester til seminar (inviteres til åbningsseminar i København af udenrigsministeriet)
- Løbende aftaler med den danske ambassade i Tokyo og den japanske ambassade i Danmark.
- Aftaler med MHI/Vestas angående seminar jan. 2017
- Aftale om kommunal deltagelse ved åbningsceremoni i København (forventelig royal deltagelse) Aftales via udenrigsministerium og gennem den danske ambassade Tokyo